Cyflwyniad

1.1 Mae Deddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 yn ei gwneud hi'n ofynnol i awdurdodau cynllunio lleol yng Nghymru i baratoi Cynllun Datblygu Lleol (CDLl) ar gyfer eu hardaloedd. Mae Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Gwynedd wedi penderfynu paratoi un Cynllun (y Cynllun) ar gyfer ardaloedd Awdurdodau Cynllunio Môn a Gwynedd.

1.2 Cafodd Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn ei fabwysiadu yn ffurfiol ar (rhoi dyddiad) 2017 a bydd rhan fwyaf o'r penderfyniadau ar geisiadau cynllunio yn ardal y ddau Awdurdod Cynllunio'n cael eu selio ar gynnwys y Cynllun.

Y budd o gydweithio

1.3 Mae'r Cynllun yn ymdrin ag Ynys Môn a Gwynedd, ond nid yw'r rhannau o Wynedd sydd du mewn i Barc Cenedlaethol Eryri yn rhan ohono. Mae Map 1 yn dangos ardal y Cynllun. Nid yw'n isranbarth na'n ardal weinyddol ffurfiol ond, tra bod gan bob ardal ei gymeriad arbennig ei hun, mae'r ddau Gyngor yn credu bod yna berthynas swyddogaethol, economaidd, isadeiledd a pholisi trawsffiniol cryf rhyngddynt. Golyga hyn bod cydweithio ar gynllun datblygu wedi gwneud synnwyr cynllunio ac economaidd.

1.4 Bydd cydweithio'n galluogi'r ddau Gyngor i daclo materion cymhleth gyda'i gilydd ac fe all roi llais cryfach iddynt wrth drafod materion gyda'u partneriaid. Mae adolygiad o wybodaeth sydd ar gael wedi dangos materion trawsffiniol pwysig sy'n rhoi sail gref i baratoi Cynllun ar gyfer yr ardal dan sylw. Mae'r rhain fel a ganlyn:

- Swyddi - mae'r galw am, a'r cyflenwad o swyddi yn creu patrymau teithio cryf rhwng Ynys Môn a gogledd Gwynedd.
- Swyddi – rhaglen dadgomisiynu Trawsfynydd (dros 650 o weithwyr) a rhaglen cynhyrchu trydan a'r gwaith dadgomisiynu yn y Wylfa (dros 600 o weithwyr) yn dod i ben yn ystod oes y Cynllun - raglenni sy'n cyflogi gweithwyr o wahanol rannau'r ardal.
- Cynllun Gofodol Cymru (2008) - mae'n adnabod 6 Ardal a gafodd eu datblygu gan y Grwpiau Ardal drwy gydweithio ac ymchwil helaeth. Aeth pob Ardal ati mewn ffordd wahanol, sy'n adlewyrchu eu blaenoriaethau rhanbarthol y cytunwyd arnynt. Mae ardal y Cynllun yn disgyn o fewn 2 o'r 6 Ardal a cheir mwy o fanylion amdan y rhain yn Rhan 2 o'r Cynllun.
- Rhaglen Ynys Ynni Môn, sef ymdrech ar y cyd rhwng nifer o randdeiliaid yn y sector gyhoeddus a'r sector breifat (gan gynnwys Llywodraeth y Deyrnas Unedig a Llywodraeth Cymru) i roi Ynys Môn ar y blaen o ran ymchwil a datblygu ynni, cynhyrchu a gwasanaethu, a fydd yn fodd o ddylanwadu ar ddatblygiad prosiectau isadeiledd mawr a ddaw a budd economaidd a chymdeithasol i'r Ynys a Gogledd Orllewin Cymru.
- Rhwydwaith ffyrdd a rheilffyrdd: mae elfennau pwysig o'r rhwydwaith ffordd a rheilffordd yn croesi ar draws ffiniau gweinyddol y ddwy ardal.
- Ardaloedd Marchnad Tai traws-ffiniol sydd gan ddylanwadau cyffredin.
- Siopa - dylanwad Bangor fel canolfan siopa isranbarthol.
- Isadeiledd – capasiti'r rhwydwaith ffyrdd, rhwydwaith trawsyriant ynni, gweithfeydd a'r rhwydwaith trin carthion, cyflenwad dŵr.
- Tirwedd – y berthynas ar draws y Fenai.

Map 1: Ardal y Cynllun

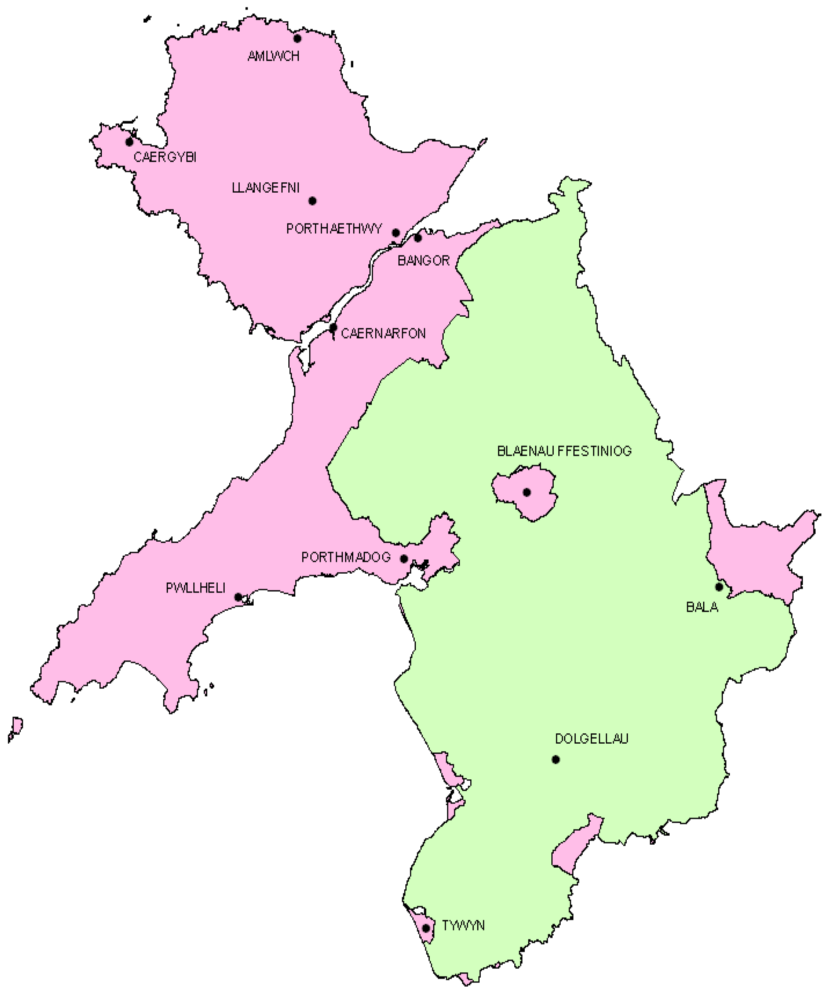

Beth yw pwrpas y Cynllun?

1.5 Mae'n dweud beth ydi'r strategaeth a'r amcanion ar gyfer datblygu a defnyddio tir yn ardal Awdurdodau Cynllunio Môn a Gwynedd ac mae'n cynnwys polisïau i weithredu y strategaeth a'r amcanion dros gyfnod o 15 mlynedd (2011 i 2026). Fe fydd gan y Cynllun ddylanwad arwyddocaol ar ddatblygiad yr ardal gyfan a'r cymunedau unigol. Mae'n darparu arweiniad ynglŷn â lle bydd tai newydd, cyfleoedd gyflogaeth a chyfleusterau hamdden a chymunedol yn cael eu darparu yn yr ardal. Defnyddir y Cynllun i benderfynu pa ddatblygiadau fydd yn cael caniatâd yn y dyfodol gan y Cynghorau ac yn lle.

Y broses o lunio'r Cynllun

1.6 Dangosir y broses o baratoi'r Cynllun yn Ffigwr 1, a gweler bod yna nifer o gamau amlwg a chydberthnasol yn y broses o baratoi'r Cynllun. Yn ogystal â chwrdd â gofynion pob un o'r camau yn y broses paratoi cynllun, 'roedd angen i'r Cynghorau ymgymryd ag Asesiad Cynaliadwyedd (AC) ac Asesiad Amgylcheddol Strategol (AAS) ar y cyd o'r Cynllun. Mae hyn yn gwneud yn siŵr bod cynaliadwyedd wrth galon y broses paratoi cynllun, a bod effeithiau cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd polisïau a dynodiadau yn cael eu hasesu i gydymffurfio gydag egwyddorion cynaliadwyedd. Fe wnaeth Asesiad Effaith Iaith Gymraeg oleuo'r AC/ AAS ar y cyd, er mwyn gwneud yn siŵr bod lles yr iaith Gymraeg yn cael ystyriaeth o'r cychwyn. Mae Rheoliadau Cynefinoedd Ewropeaidd (92/43/EEC) hefyd yn dweud bod angen ymgymryd ag Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (ARhC) o'r Cynllun. Mae hyn yn sicrhau bod effeithiau sylweddol tebygol y Cynllun ar safleoedd Ewropeaidd o werth cadwraeth natur yn cael sylw.

1.7 Cafodd y Cynllun ei bwyso a'i fesur yn erbyn y Profion Cadernid. Mae'r rhain yn cyfeirio at gynnwys polisi'r Cynllun yn ogystal â'r prosesau ar gyfer ei gynhyrchu. Mae'r Profion wedi cael eu hailadrodd yn Atodiad 1. Gallir cael mwy o wybodaeth am y broses paratoi'r Cynllun ar wefannau'r Cynghorau yn **www.gwynedd.llyw.cymru/cdll** a **www.ynysmon.gov.uk/cdll**.

Ffigwr 1: Diagram o'r broses o baratoi Cynllun Datblygu Lleol

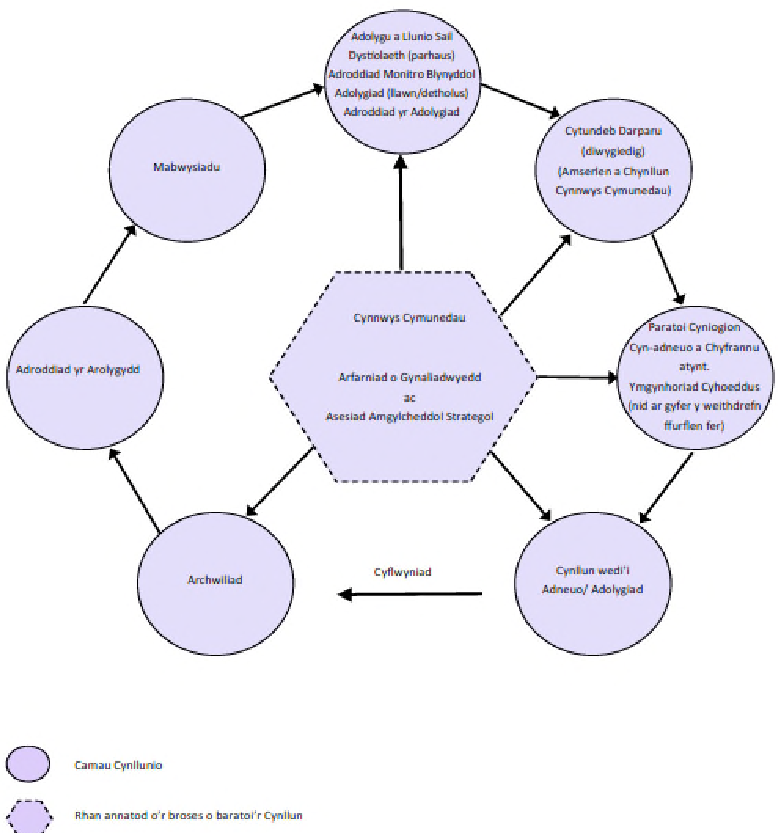

1.8 Mae mabwysiadu'r Cynllun yn cyfateb i'r cam olaf yn y broses paratoi'r Cynllun. Bydd monitro ac adolygu yn parhau yn ystod oes y Cynllun, h.y. hyd at 31ain Rhagfyr 2026.

Sut i ddefnyddio'r ddogfen yma

1.9 Mae'r Cynllun yn cynnwys Gweledigaeth ac Amcanion ar gyfer y Cynllun, Strategaeth a chyfres o Bolisïau Strategol a Manwl ac mae'n darparu fframwaith fonitro. Mae'r fframwaith yn cynnwys dangosyddion, targedau polisi a throthwyon ar gyfer gweithred bellach yn gysylltiedig â'r polisïau perthnasol, a bydd yn ffurfio sail ar gyfer mesur effeithiolrwydd polisïau'r Cynllun. Mae'r rhan yma o'r Cynllun felly yn rhoi sail ar gyfer paratoi'r Adroddiad Monitro Blynyddol. Mae'r Cynllun yn cynnwys Map Cynigion, sy'n dangos pob un o bolisïau a chynigion y Cynllun sydd gan elfen ofodol iddynt, heblaw am y darluniadau gofodol sy'n cael eu penderfynu gan fecanweithiau eraill, e.e. AHNE. Cynhwysir y math olaf o wybodaeth ar Fap Cyfyngiadau. Er nad yw Map Cyfyngiadau yn rhan o'r Cynllun, lle y bo'n briodol, mae'r polisïau yn cyfeirio at y dynodiadau a ddangosir arno.

1.10 Rhaid darllen y Cynllun yn ei gyfanrwydd. Mae pob polisi yn rhyngberthyn â'i gilydd ac fe ddylid eu darllen efo'i gilydd i ddeall eu heffaith cyfunol ar gynnig cynllunio. Bydd penderfyniadau ar gynigion yn rhoi ystyriaeth i bolisïau perthnasol yn y Cynllun a gofynion polisi a chanllawiau cynllunio cenedlaethol, sydd i'w gweld mewn ystod o ddogfennau polisi, datganiadau a nodiadau cyngor a gyhoeddir gan Lywodraeth Cymru.